

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLVIII. Probabiliter aliquando tenemur prætermittere ea quæ aliàs
sunt juris naturalis affirmativi, vel juris positivi, divini, & humani, ad
vitandum scandalum pusillorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

ided agnoscite dilectissimi (prosequitur Bernardus) & expavescite consortia earum, qua salutem impediunt animarum. Horrendum peccatis sacrilegium, quod & ipsum videtur excedere facinus, qui Domino Majestatis manus sacrilegas injecerunt.

469 Ex his facile videt, qui oculos habet, quam gravis sit malitia scandalum per quod pereunt, & Christo auferuntur, diaboloque traduntur animæ, pro quibus ipse mortuus est. Sunt tamen innumeri, & innumera, quibus nunquam tranquilla foret conscientia, si corporalis homicidii causam dedissent; nullam tamen anxietatem habent, dum tot spiritualibus homicidiis, seu animarum moribus causam præbent. Nec solæ in eo peccant mulieres, de quibus proximè, sed & Prælati & Sacerdotes, seu Ecclesiastici, sicut & omnes Superiores respectu subditorum, & parentes respectu filiorum filiarumque suarum, dum ipsis malo suo exemplo, v. g. verbis vel actibus impudicis, blasphemis, imprecationibus, juramentis, seu aliis scandalosis verbis vel factis, dant occasionem similiter peccandi. Rei proinde sunt tot spiritualium filicidiorum, quot filii & filiabus scandalum seu mortem animæ creant. Et hoc est, quod Gregorius Magnus ait homil. . . . super Ezech. *Scire Prælati debent* (& eadem ratio est de parentibus respectu filiorum) *quia si perversa unquam perpetrant, tot moribus digni sunt, quot ad subditos suos perditionis exempla transmittunt.*

470 Porro ad augendam scandalum malitiam hæc tria concurrunt, 1°. gravitas peccati, cujus causam, seu occasionem quis proximo præbet: tantò namque gravior est scandalum malitia, tantò gravior peccatum, in quod per dictum vel factum tuum proximus inducitur. 2°. magnitudo influxus dicti vel facti in peccatum proximi: tantò enim magis in illud influit, & tantò major est verisimilitudo, quòd istud ex illo sequetur, tantò gravior est malitia scandalum, cæteris paribus. 3°. multitudo eorum, quibus dictum vel factum tuum natum est causare scandalum: quia tantò pluribus istud causare natum est, tantò major est malitia dicti vel facti tui scandalosi.

471 Dixi natum est causare: neque enim scandalum malitia dijudicanda est penes malum effectum de facto secutum, neque dictum vel factum tuum esse definit scandalosum, eò quòd ex eo proximus non acceperit occasionem peccati; sed ad contrahendam scandalum malitiam, sufficit, quòd dicto tuo, vel facto minùs recto, dederis ipsi causam, natam ipsum inducere in peccatum (saltem attentà hominum ignorantia, vel fragilitate) quòd enim tunc peccatum proximi non sequatur, per te non stat, sed per alium, cui equidem tu causam dedisti sufficienter inductivam. Et hoc est quod graviter monet D. Chryostomus homil. 17. in

Tom. II.

Matth. *Siqua mulier idè ornatur & comitur, ut in se oculos irriat, etiamsi nullum pulchritudine sua forte vulneraverit, dabit tamen extrema supplicia. Paravit quippe viros, temperavit venenum, porrexit poculum, etiamsi nullus qui biberet inventus est. Nec ipsam excusat, quòd dicat, hoc præter intentionem suam accidere. Quia licet hoc non intendat directè, intendit indirectè & interpretativè, dum voluntariè facit id quod tenetur non facere, ne sequatur talis effectus in proximo, quem vel prævidet, vel prævidere potest ac debet, attentà communi fragilitate hominum, sequi natum ex causa à se data.*

Sed tametsi ex dictis valde graviter scandalosæ sint mulieres, sui ornatus vanitate, vel scapularum & pectoris nuditate, juvenum oculos ad sui conspectum provocantes, & tantò gravius, quantò pluribus juvenibus pravorum desideriorum incentivum subministrant: nulli gravius ac perniciosius impli- cantur peccato scandalum, quàm qui docent & divulgant doctrinas perversas in materia fidei, vel Christianæ vitæ relaxativas, & animarum perniciem inferentes in materia morum; necnon Confessarii peccatoribus nimis blandientes, eorumque absolutionem præcipitantes. Cum causa sint perditionis innumerabilium animarum, uti partim ostensum est to. 1. & amplius ostenditur (Deo dante) to. 3. ubi de pœnitentia.

CAPUT XLVIII.

Probabiliter aliquando tenemur prætermittere ea quæ aliis sunt juris naturalis affirmativi, vel juris positivi, divini & humani, ad vitandum scandalum pusillorum.

PROBABILITER (inquam) tametsi enim Do- 473 ctiores conveniant, ea quæ sunt contra jus naturale negativum, quæque à Theologis dicuntur intrinsecè mala, nunquam esse faciendâ ad vitandum scandalum: nunquam enim (juxta Apostolum) sunt faciendâ mala, ut eveniant bona; circa ea tamen quæ sunt juris affirmativi, sive naturalis, sive positivi, etiam divini, variant Doctores. Siquidem alii, ut Vasquez, & alii, referentes D. Antoninum, Sylvestrum, Paludanum, Navarrum; aiunt, nullius præcepti affirmativi, etiam humani, observationem pro vitando pusillorum scandalum prætermittendam esse. Primò, quia cap. *coram* de nov. oper. nuntiat. Innocentius III. dicit, nullum præceptum violandum esse propter scandalum aliorum. Secundò, regula una Juris dicit: *Utilius scandalum nasci permittitur, quàm veritas relinquatur.* Tertio D. Basilius in regul. interrogat. §4. *Quotiescumque* (inquit) *in his quæ ex mandato sunt, vel dicuntur, homines offensionem incurrunt, toties scandalum est negligendum.* Quartò, obli-

Pp 2

tio vitandi scandalum ex charitate provenit. Charitas verò non obligat, nisi juxta Dei, & Ecclesiæ mandata: per quorum observantiam prius unusquisque salutem propriam consulere debet, quam alienam.

474 Alii nihilominus probabilius contra sentiunt, ut Bannez, Suarez, Merbesius, Tannerus, & Doctores communiter (ipso teste to. 3. disp. 2. q. 6. dub. 9.) favetque sanctus Thomas, uti postea videbitur. Favet etiam Prosper Fagnanus in cap. *quia circa* de sanguin. & affinit. n. 7. dicens, quod propter scandalum pusillorum receditur à dispositione juris positivi. Quod probat ex cap. *super his supra eodem c. 2. de tempor. ordin. & cap. cum ex injuncto*, de nov. oper. nuntiat. Et ratio est, quia prout Innocentius III. cap. *illo cum ex injuncto* dicit, *ab his qua sine mortali peccato committi possunt, pariter & dimitti, est pro scandalo tollendo cessandum, vel insistendum.* Eiusmodi verò sunt ea quæ sunt juris naturalis affirmativi, & positivi, divini vel humani: utpote quæ non obligant pro semper, sive pro quibuscumque circumstantiis, uti fatentur omnes, demonstraturque exemplis communiter receptis, etiam à S. Thoma 2. 2. q. 122. a. 4. ad 3. Præceptum quippe correctionis fraternæ juris est naturalis affirmativi, sicut & præceptum eleemosynæ corporalis. Correctio tamen fraterna secundum omnes præmittenda est, cum proximus inde creditur peior futurus. Similiter eleemosyna (extra necessitatem extremam) omittenda est circa specialem personam, dum necesse est ad vitandum scandalum pusillorum. Integritas quoque confessionis est de jure divino positivo. Si tamen mulier sciret, Confessarium ex infirmitate lapsurum, casu quo manifestaret ipsi certum luxuriæ peccatum, deberet illud omittere, cæteris detectis, si alterius Confessarii copiam non haberet. Denique si in die festo viderem proximum in ea dispositione, ut seipsum ex desperatione interfectoris esset, nisi ipsum impedirem, apud ipsum manendo, ad id ex charitate tenerer, etiam cum omissione auditionis Sacri.

475 Et ratio à priori est, tum quia omnia ista præcepta charitati deserviunt. Ergo non obligant in circumstantiis, in quibus charitas dicitur, omittendam hic & nunc eorum observantiam, ut succurratur spirituali proximorum necessitati, & impediatur ruina spiritualis ipsorum; sicut non obligant, dum charitas dicitur, omittendam eorum observantiam, ut succurratur gravi necessitati corporali propriæ vel alienæ. Unde Matth. 12. Discipulos suos ob necessitatem Sabbato vellentes spicas excusat Salvator, exemplo David, quando esuriit cum iis qui cum eo erant, & panes propositionis comedit, quos non licebat edere... nisi sacerdotibus, juxta legem Domini Le-

vit. 24. 8. & 9. Tum quia ruina spiritualis proximi, sive scandalum pusillorum, quandoque præponderat malo resultanti ex præteritione ejusmodi præceptorum, seu alicujus ex illis. Atqui, juxta ordinem amoris, in ejusmodi circumstantiis malum præponderans præcavendum est.

Ad 1. in oppositum nego suppositum: 476 in talibus utique circumstantiis præcepta violari. Cum enim in circumstantiis illis non obligent (uti probatum est) non violantur.

Ad 2. respondeo inde solum esse consequens, nihil esse faciendum vel dicendum contra veritatem, v. g. non esse mentendum, ad cavendum scandalum. Quia hoc nullo casu licet. At consequens non esse, quod ad cavendum scandalum prætermitti hic & nunc non possit observantia alicujus præcepti affirmativi. Neque enim tunc veritas relinquatur, magis quam in casu quo David panes propositionis comedit, &c. imò charitas tunc verè praticatur.

Ad 3. dico quod S. Basilius loquitur de 478 scandalo pharisaico, uti ex contextu ipsius colligitur.

Ad 4. respondeo ut ad 1. mandata divina in dictis circumstantiis non obligare: propriam proinde salutem non negligi, dum eorum observantia postponitur fraternæ charitati, cui mandata ista deserviunt.

CAPUT XLIX.

Variorum casuum resolutio ex præmissis.

EX dictis sequitur 1º. interdum omitten- 480 da esse aliqua de se indifferentia, vel etiam bona, etiamsi ad ea alioqui habeas jus, si proximus prævideatur inde ex infirmitate, vel ignorantia scandalizandus, dummodò ea abique notabili incommodo omittite possis. Aliquale enim incommodum (spectatis omnibus, secundum Christianam æstimationem non notabile) ad vitandum pusillorum scandalum oportet sustinere. Notabile verò incommodum propter proximum sustinere non tenemur, nisi dum est in extrema necessitate, vel taliter gravi, ut aliter juvari, vel nonnisi difficulter juvari possit, uti Doctores communiter censent.

Sequitur 2º. facientem aliquid, de se quidem non malum, sed quod mali speciem præfert, si legitimam habeat faciendi causam, justam utique necessitatem, vel magnam utilitatem, non esse reum scandali, si quod inde sequatur, saltem si causam illam astantibus declaret, ne scandalizentur. Ita S. Thomas loco citato, pluribus exemplis declarans, opera speciem mali præ se ferentia, seu alias prohibita, fieri posse, dum justa id postulat necessitas. Et declaratur quoque exemplo Judith, justa de causa se præsentantis oculis Holofernis, cum omnibus